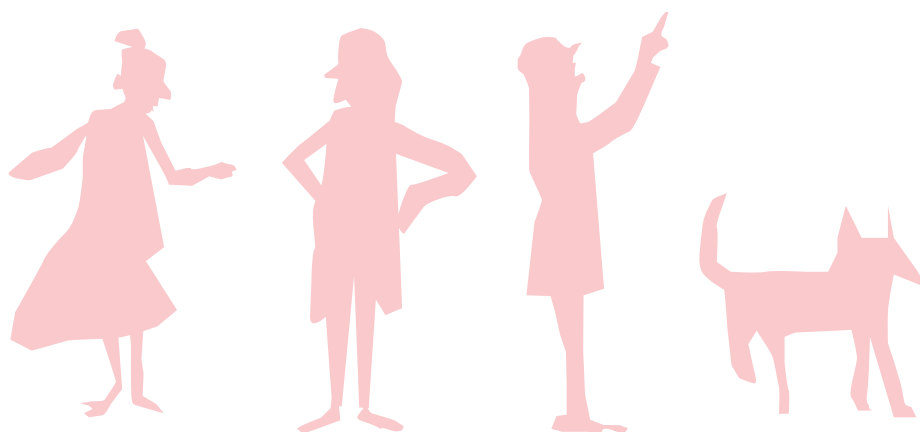


# Folk om Longyearbyen som fysisk ramme

Fokusgruppe 05  
Servicebransjen

JUNI 2020



## Bakgrunn

Våren 2020 utførte LPO Arkitekter i Longyearbyen i samarbeid med Svalbard Social Science Initiative (SSSI) et prosjekt for å finne ut hvordan Longyearbyens innbyggere oppfatter og bruker byen, og hvilke behov og ønsker de har for stedet.

**Målet var å få fram ulike stemmer og slik bidra til et kunnskapsgrunnlag om byen og samfunnet som kan fungere som et fundament for framtidig utvikling av byen vår.**

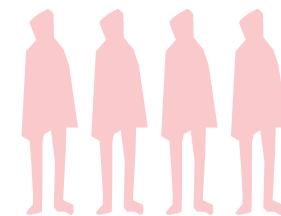
Prosjektet inngår i en behovskartlegging som er en del av det selvinitierte prosjektet **Rett Plass Rett Form** til LPO, støttet gjennom Designrevet innovasjonsprogram (DIP) av DOGA (Design og arkitektur Norge).

Vi utførte **ni fokusgrupper, strukturerte gruppeintervju**, med ulike grupper i byen, og snakket med til sammen 39 personer. Vi jobbet også interaktivt med kart som en del av samtalene.

Selv om det opprinnelige fokuset i samtalene lå på det fysiske bymiljøet, utviklet samtalene seg til å også omhandle sosial realiteter i byen, og **koblingen mellom det fysiske og det sosiale ble tydelig**.

I disse heftene presenterer vi resultatene av samtalene og håper på denne måten å kunne skape et engasjement for byen vår!

## Deltakere



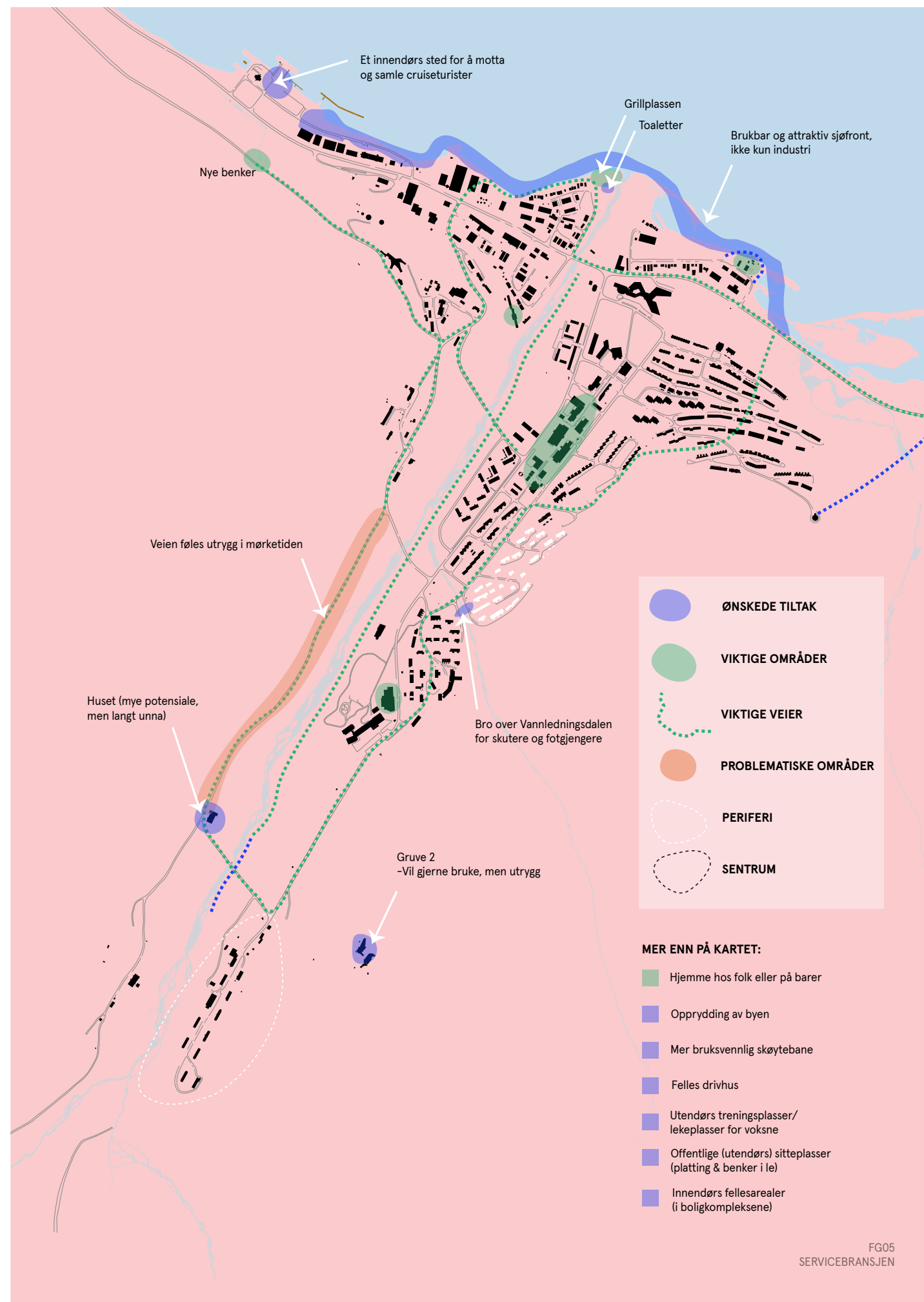
**4 deltakere:** 2 fra Norge, 2 fra andre land (alle kvinner)

**Alder:** 29–33

**Botid på Svalbard:** 1 år, 1,5 år, 2,5 år, 5 år

**Gjennomsnittlig botid:** 2,5 år

*Folk har forskjellige behov i forskjellige faser av livet.  
Den femte fokusgruppen vår viser hvilke behov folk i servicebransjen identifiserer.*



## Kart

Under samtalene ble det delt ut kart over Longyearbyen der deltakerne kunne tegne inn viktige områder, problematiske områder og ønskede tiltak. Kartet til venstre er et samlekart for denne gruppa.

Deltagerne i gruppa servicebransjen lever i det konsentrerte sentrumsområdet. De møtes hjemme hos hverandre og på barer, og også Sjøområdet er en viktig møteplass. De ønsker seg bl.a. flere utendørs og innendørs møteplasser og en utvikling av byens sjøfront til felles bruk.

## Beskrivelse av byen



# Byens identitet

## En turistby...

Jeg tror det er viktig for oss å si, hør her, kanskje de siste årene har vært litt mislykkede fordi det har vært for mye, så vi trenger å finne en balanse.

Turismen bringer med seg så mye og den holder stedet gående. For meg så har disse to siste månedene [korona] vært veldig triste, mange beskrev det som en spøkelsesby...

Turismen er en del av vår identitet som by.

## En gruveby...

Når det kommer til identiteten så vil jeg også si gruvedrift. Jeg identifiserer meg ikke som en gruvearbeider, men du føler at du bor i en gruveby.

Men jeg tro at vi mister det ganske mye. Med alle forandringene som skjer, det er mindre og mindre som det pleide å være, det er bare noen steder igjen nå med gruestil, som fortsatt minner folk på hvorfor vi er her.

## En internasjonal by...

Gjestene legger merke til at det er en veldig mangfoldig og internasjonal by. Og jeg tror at de setter pris på det også.

Jeg forstår at fra fastlandet så vil de gjøre plassen mer norsk, men jeg ville likt om det hadde gått mer i retning internasjonalitet.

Selv om det skal være norsk, så føler jeg at det er mer internasjonalt.

Du må ta mye dritt fra folk som kommer her og forventer at du snakker norsk, men samtidig så synes jeg at Lokalstyret eller regjeringen burde gjort noe for folk om de ønsker å lære norsk.

Jeg vil si at dette definitivt er limboland på mange måter. Du er så midt imellom, du vet ikke hvor du er.

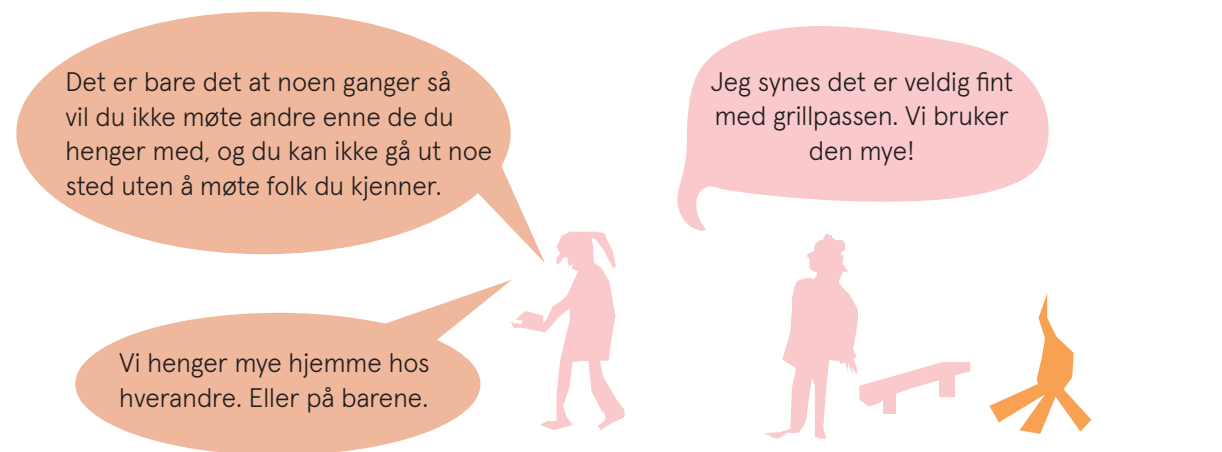
Men jeg føler også at samfunnet er splittet mellom de som jobber i servicebransjen versus de som jobber for myndighetene. Korona gjorde at denne splittelsen ble ennå større, og den var allerede stor nok fra før av.

For meg, som er fra utenfor EEA, jeg følte meg nokså diskriminert, fordi jeg har bodd her i halvannet år, før det bodde jeg ett år i Norge, jeg har betalt den samme skatten som enhver europeisk borger, og jeg har ikke rett på noen ting.

## Bruk av byen, sentrum vs periferi

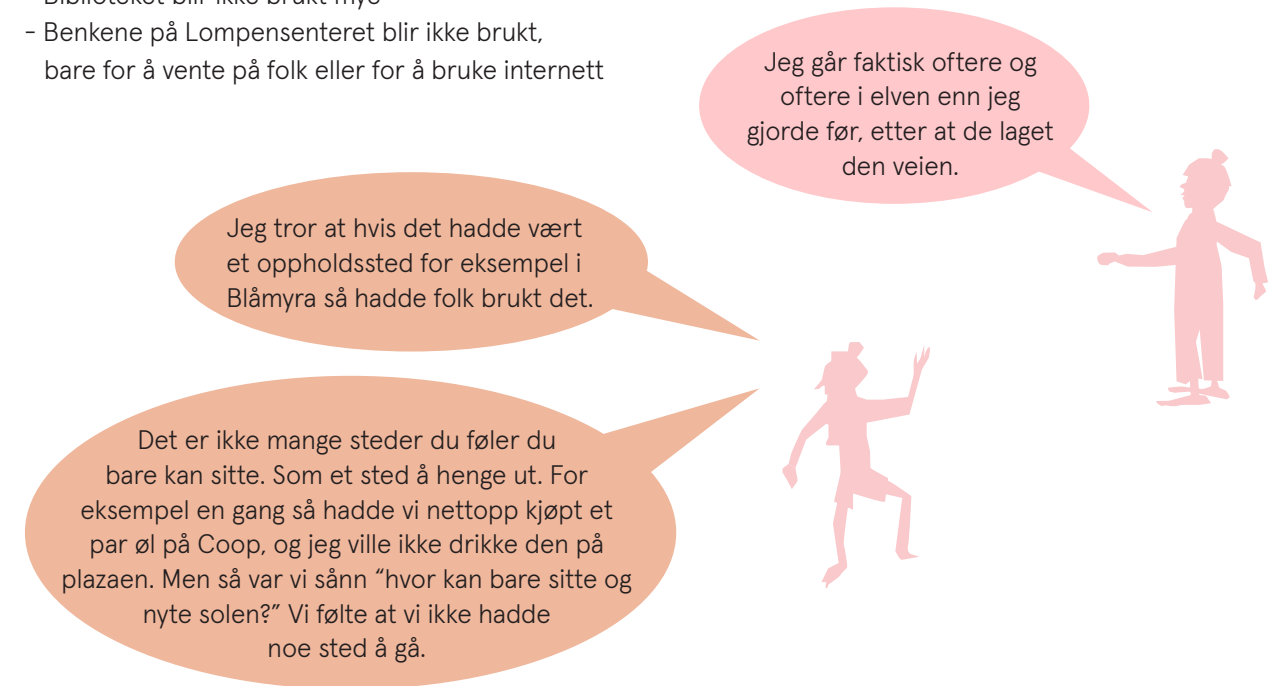
### Sentrale steder, møtesteder

- Ikke alle vet navnene på de forskjellige bydelene (Skjæringa, Haugen, Lia)
- Sentrum går fra sykehuset til Kroa
- Coop
- Hallen
- Burmavegen
- Nybyen blir sett på som periferi og sjeldent brukt
- Grillplassen i Sjøområdet
- Alt som er ute er nesten ikke tilgjengelig om vinteren



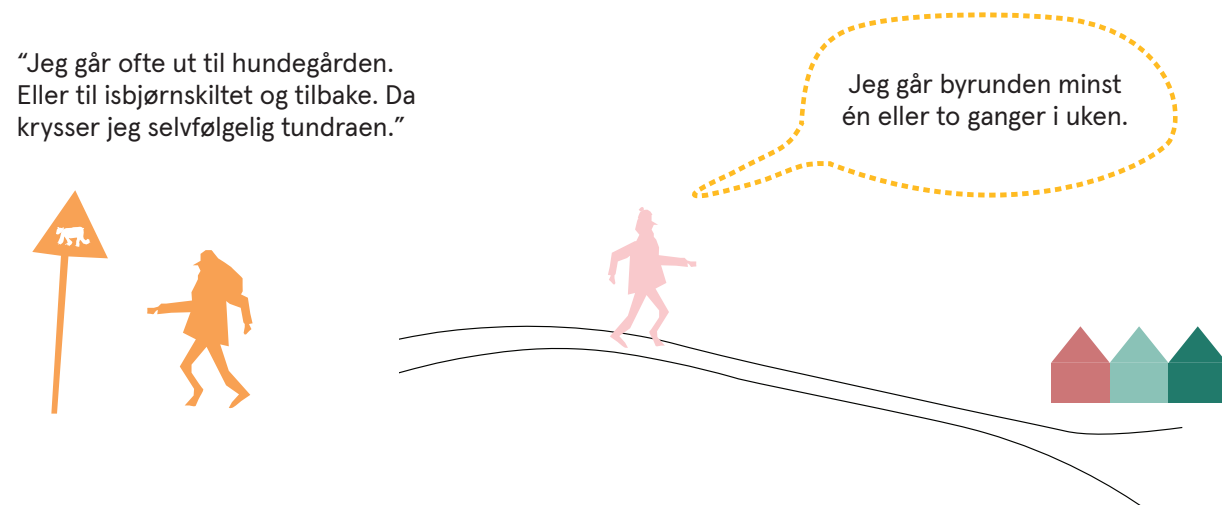
### Offentlige steder

- Trappene utenfor Fruene – «Plazaen»
- Lekeplassene
- LOFF-huset / fuglehuset
- Biblioteket blir ikke brukt mye
- Benkene på Lompensenteret blir ikke brukt, bare for å vente på folk eller for å bruke internett



### Turer rundt i byen

"Jeg går ofte ut til hundegården. Eller til isbjørnskiltet og tilbake. Da krysser jeg selvfølgelig tundraen."



### Steder som de gjerne ville brukt oftere



"Før, da Gruve 2 var åpen, var vi der ofte, for å drikke kaffe og gå rundt."

"Jeg fant ut at det faktisk er mye som skjer på Huset, som filmklubben, og det er mye plass for å finne på ting, som teater for eksempel. Men det er alt for langt vekke, det er for dyrt å dra der regelmessig med taxi, men plassen er der og har potensiale."



Steder som bør utvikles



“Om sommeren, så vil jeg bare gå på tur hele tiden, og om vinteren så vil jeg bare dra på skutertur. Jeg vil bare ut av byen.”

“Jeg hadde elsket en skøytebane. Det finnes en, men det er ikke i veldig god stand og heller ikke veldig offisiell.”



“LOFF-huset. Jeg synes det er et veldig fint sted som kunne blitt utstyrt med litt flere ting, som kaffe eller bedre stoler. Det er veldig vakkert, det er lukket og i ly for vinden. Det er ett av de stedene hvor du kunne henget ut oftere.”

“Jeg skulle ønske det var en bro over Vannledningdalen, for både skutere og folk.”



“Toaletter i Sjøområdet hadde vært fint. Og utendørs lekeplasser hvor man kan trene.”

“Jeg skulle ønske det fantes et sted du kunne sitte uten at vinden spiser deg opp.”



“Jeg tror at det ville vært fint i havnen å ha en lukket struktur hvor man kunne samlet alle turistene, med en suvenirbutikk, kafé... Et sted for å ønske turistene velkommen, for å ta imot dem, så de ikke oversvømmer gågata vår.”

“En opprydding av byen ville vært fint. Det føles som om det er containere overalt. Og det samme med snøskuterne. Alt hopper seg opp overalt og det ser ikke pent ut.”



Jeg fant ut at inne i Mary-Anns så er det et drivhus. Og når du kommer inn der så har du fem minutter med fred hvor du puster luft som er fuktig og det er fantastisk. Det er veldig godt etter flere måneder her og plutselig er du omringet av grønt.



De nye husene i Gruvedalen: Jeg synes det er veldig fint at de har laget et fellesareal hvor man kan sitte, med benker, platting, det er veldig fint. Jeg skulle ønske vi hadde noe sånt hjemme hos oss. Nå er det gjørmete, selv når solen skinner...



Sjøfronten: Det er noe som virkelig nesten forstyrrer meg, og det er at ved sjøfronten så er det masse industrielle bygg og containere og så mye søppel. Mens alle andre steder i verden så er dette stedet hvor boligmarkedet skjer, eller noe for hele byen. Slik at alle kan bruke sjøfronten til aktiviteter eller samlinger eller noe.

Transportmidler

Hvordan beveger du deg i byen?



Går.



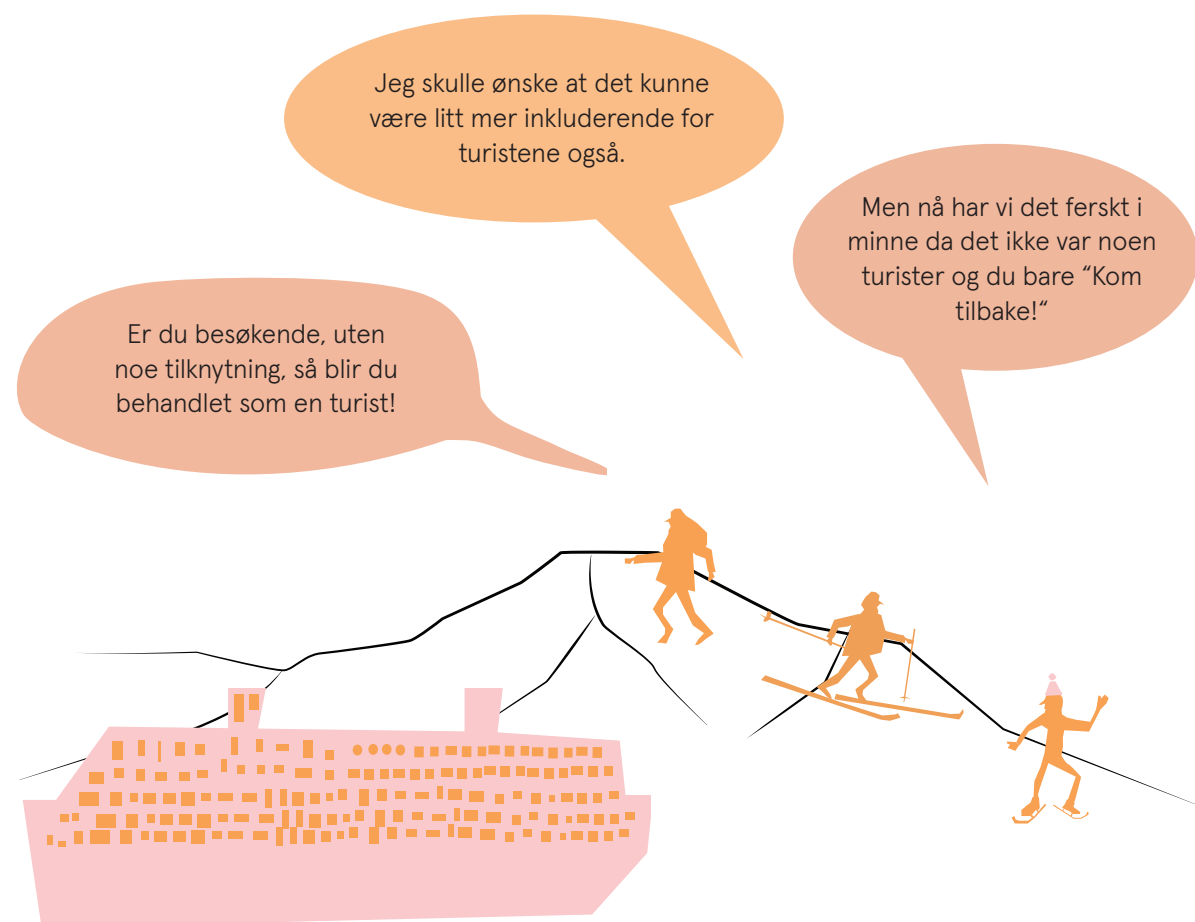
## En by (også) for turister?

“Jeg tror at turismen vokser veldig men samtidig så har vi ikke infrastrukturen for å la det vokse og vokse. Vi så det i fjor da vi hadde disse store skipene med 4-5000 folk, som går overalt, invaderer alt, og vi har ikke en gang en havn for å ta imot dem og ønske dem velkommen. Jeg tror ikke infrastrukturen er utviklet nok hvis vi vil gå i retning av mer turisme.”

“Vi burde prøve å kvantifisere antallet av turister som er bærekraftig. Ikke noe turisme er bærekraftig for å være ærlig, men å etablere et tak og så prøve å holde det i stedet for å bare få flere og flere fly og skvise mer og mer folk inn på hotellrom. Det er litt kontraproduktivt for min bransje, men du kan ikke bare fortsette.”

“Og de legger ikke igjen noe penger. Jeg vil si at det er viktig at de faktisk bor på et hotell, bruker turoperatørene her, jeg vil ikke ha turoperatører fra fastlandet som kommer opp og ikke vet noe om sikkerhet eller hvordan ting er.”

“For å være ærlig, når du jobber i servicebransjen, så er det veldig fint å få en pause fra turistene. Når du er omringet av turistene åtte timer i døgnet, så vil du bare unngå dem i fritiden din. Så det er fint at det er denne adskillelsen.”

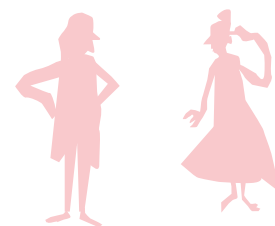




## Longyearbyen i framtiden

- Enten spøkelsesby eller luksusdestinasjon
- Bærekraftig utvikling
- Gruvedrift vil forsvinne helt
- Urban vekst?

“Jeg håper også at Longyearbyen kan være ledende når det kommer til ny, annerledes energi, men det er også veldig interessant å se hvordan det egentlig er i byen. «nei, vi trenger kull», det er veldig polarisert når det kommer til disse spørsmålene.”

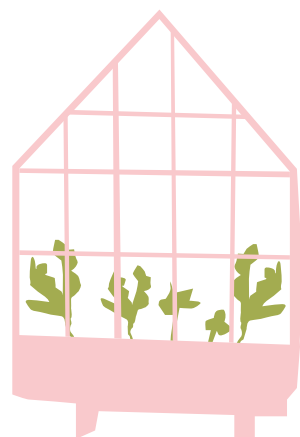


“Jeg liker å tro at vi kommer til å utvikle grønnere teknologier og at byen vil måtte tilpasse seg det, så jeg tror det kommer til å se veldig annerledes ut.”

“Jeg skulle ønske at det var litt mer selvforsynt. Og ikke være så avhengig av å shippe alt opp hit. Alt søppelet og plastikken og alle disse tingene tror jeg vi kan unngå. Vi kunne hatt et stort felles drivhus og folk kunne frivillig ta seg av det.”



“Det ville vært fint å sette en grense på antallet turister og snøskutere som kan kjøre ut daglig, eller noe slikt. Så miljømessig, som en fastboende, skulle jeg ønske at det var mer kontroll med det. Og ikke bare vokse eksponentielt bare fordi vi kan.”



Uten turismen tror jeg vi blir den neste Pyramiden. I koronatider spøkte jeg med at russerne ville kjøre forbi Longyearbyen og si at “dette pleide å være en norsk by, dette var skolen”, slik vi gjør i Pyramiden.



Winter Wonderland. Jeg tror at det blir Disneyland, et vinter-Disneyland

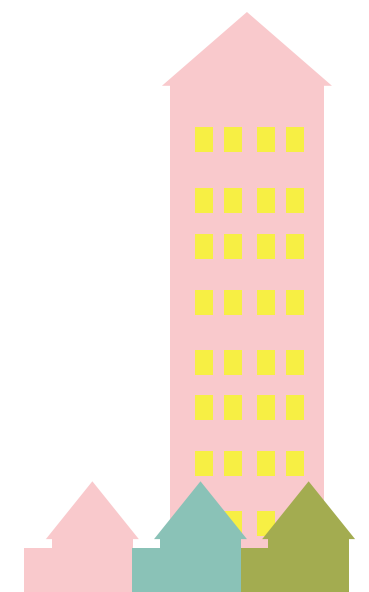


“Det er fint å ha rundt 2000 innbyggere. Og hvis du vil leve et sted som er større så gå til en by eller flytt et annet sted. Dette er ikke stedet for det.”

“Kan byen virkelig vokse mer? Utover grensene vi har nå? I forhold til geografi og landskap, kan byen vokse noe sted? Fordi jeg føler at det er nokså begrenset.”

“Jeg ville i hvert fall ikke ha likt å ha en skyskraper i byen. Det er helt unaturlig og passer ikke med byens identitet.”

“Jeg tror at myndighetene lenge har villet begrense veksten.”



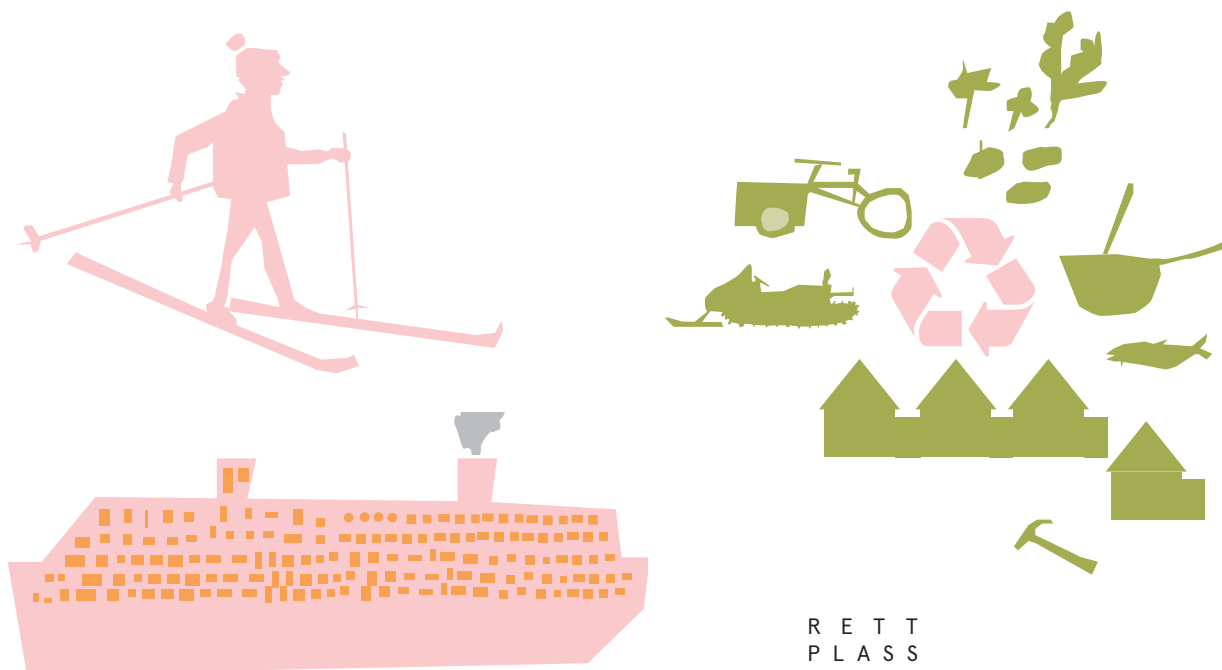


## Gjennomgående temaer i diskusjonen

### *integrering, internasjonalitet, bærekraft og turisme*

Deltakerne i denne gruppen bruker store deler av byen, utenom Nybyen, som blir sett på som periferi. De går på byens caféer og barer, bruker grillplassen i Sjøområdet, og henger også mye hjemme hos hverandre. De går dessuten mye på tur i byen. Flere av deltagerne kjenner ikke byens historie så godt, og kan ikke navnene på nabolagene. De oppfatter byen som dynamisk, internasjonal og kosmopolitisk. De er selv del av et dynamisk, kosmopolitisk og delvis midlertidig miljø, og ser på byen litt utenfra. De setter stor pris på det sosiale aspektet ved å bo i Longyearbyen, og opplever at det er lett å integrere seg, finne venner, og setter pris på mangfoldet i byen. De føler at turismen gjør byen attraktiv (byen under pandemien ble oppfattet som trist), men er også klar over og opptatte av de negative sidene ved turismen (uinnskrenket vekst, press på miljøet) og ønsker seg en mer bærekraftig utvikling.

Pandemien har forandret deres syn på byen. De internasjonale deltagerne føler seg ikke lenger like velkomne i byen, mens de var velkomne så lenge turistnæringen var på opptur. De opplever et økt fokus på norskhet og et klart skille mellom folk basert på nasjonalitet. De ser også byen fra turistenes ståsted og er opptatte av hvordan gjester opplever byen, og ser blant annet at det mangler tilbud til tilreisende inne i byen. De har mange meninger og ideer om en bærekraftig utvikling av Longyearbyen, og det er tydelig at de bryr seg om og er engasjerte i byen og dets framtid, selv om de selv er mer på gjennomreise. De har en rekke konkrete ideer om hva som kunne/burde utvikles, som for eksempel en bygning for å ønske cruiseturister velkomne på kaia, en bro over Vannledningsdalen også for skutere, et felles drivhus, utendørs lekeplasser for voksne hvor man kan trene, og toaletter i Sjøområdet. Sjøfronten har mye ubrukt potensiale, og også denne gruppen synes det mangler offentlige utendørs møteplasser.



Takk til alle deltakere!

R E T T  
P L A S S  
R E T T  
F O R M  
**LPO**

+



**SSSI**